

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 26.2.2020
COM(2020) 71 final

2020/0031 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta Valtioiden välisen kansainvälisten rautatiekuljetusten järjestön vaarallisten aineiden kuljetusta käsittelevän asiantuntijakomitean 56. kokouksessa kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen liitteeseen C tehtävien muutosten osalta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee päätöstä kansainvälisten rautatiekuljetusten järjestön (OTIF) vaarallisten aineiden kuljetusta käsittelevässä asiantuntijakomiteassa, jäljempänä 'RID-asiantuntijakomitea', Euroopan unionin puolesta otettavan kannan vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on määrä päättää kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen (COTIF) liitteessä C olevan liitteen teknisiin ja hallinnollisiin määräyksiin tehtävien tiettyjen muutosten hyväksymisestä.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. Kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskeva yleissopimus (COTIF)

Kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskeva 9. toukokuuta 1980 tehty yleissopimus, sellaisena kuin se on muutettuna 3. kesäkuuta 1999 tehdyllä Vilnan pöytäkirjalla, jäljempänä 'COTIF-yleissopimus', on kansainvälinen sopimus, jossa sopimuspuolina ovat sekä unioni että 26 jäsenvaltiota (ainoastaan Kypros ja Malta puuttuvat).

Unioni liittyi COTIF-yleissopimukseen 16. kesäkuuta 2011 annetulla neuvoston päätöksellä 2013/103/EU¹. Mainitun päätöksen liitteessä III vahvistetaan neuvoston, jäsenvaltioiden ja komission sisäiset järjestelyt OTIF-yleissopimuksen menettelyissä. Neuvoston päätöksen 2013/103/EU liitteessä III olevan 3.1 kohdan mukaisesti komissio äänestää unionin puolesta, jos esityslistalla on asioita, jotka kuuluvat unionin yksinomaiseen toimivaltaan.

2.2. Vaarallisten aineiden kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskeva ohjesääntö (RID)

COTIF-yleissopimuksen 7 artiklan mukaan yleissopimus kattaa lisäksi muun muassa sen 6 artiklassa tarkoitetut liitteet. Liitteisiin kuuluu vaarallisten aineiden kansainvälistä rautatiekuljetusta koskeva ohjesääntö, jäljempänä 'RID-ohjesääntö', joka muodostaa yleissopimuksen liitteen C. RID-ohjesääntöä sovelletaan toistaiseksi, koska COTIF-yleissopimuksen asiaa koskevien määräysten mukaisia selityksiä ei ole annettu².

RID-ohjesäännöllä säännellään vaarallisten aineiden kansainvälisiä rautatiekuljetuksia niiden OTIF:n jäsenvaltioiden välillä, jotka soveltavat RID-ohjesääntöä, jäljempänä 'RID-sopimusvaltiot'³.

2.3. RID-asiantuntijakomitea

RID-asiantuntijakomitea on COTIF-yleissopimuksen 13 artiklan 1 kohdan d alakohdalla perustettu elin. COTIF-yleissopimuksen 18 artiklan mukaan RID-asiantuntijakomitea päättää

¹ Neuvoston päätös 2013/103, annettu 16 päivänä kesäkuuta 2011, Euroopan unionin liittymistä 9 päivänä toukokuuta 1980 tehtyyn kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevaan yleissopimukseen (COTIF), sellaisena kuin se on muutettuna 3 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyllä Vilnan pöytäkirjalla, koskevan Euroopan unionin ja Valtioiden välisen kansainvälisten rautatiekuljetusten järjestön välisen sopimuksen allekirjoittamisesta ja tekemisestä (EUVL L 51, 23.2.2013, s. 1).

² COTIF-yleissopimuksen 42 artiklan 1 kohta.

³ Tällä hetkellä OTIF:n jäsenvaltioita on 50 ja RID-sopimusvaltioita 45.

yleissopimuksen muutosehdotuksista. Se koostuu niiden OTIF:n jäsenvaltioiden edustajista, jotka soveltavat RID-ohjesääntöä, sekä Euroopan unionin edustajista.

2.4. RID-asiantuntijakomitean suunnittelema säädös

RID-asiantuntijakomitean odotetaan hyväksyvän 27. toukokuuta 2020 pidettävässä 56. kokouksessaan joukon muutoksia, joilla RID-ohjesäännön liite ajantasaistetaan teknisen ja tieteellisen kehityksen mukaiseksi, jäljempänä 'suunniteltu säädös'.

Suunnitellun säädöksen tarkoituksena on varmistaa vaarallisten aineiden turvalliset ja varmat rautatiekuljetukset ajantasaistamalla muun muassa kuljetuksiin hyväksytyjen vaarallisten aineiden luettelo, pakkausohjeet, luettelo sovellettavista standardeista sekä muut erilaisiin pakkauksiin, kontteihin, säiliöihin ja vastaaviin sovellettavat tekniset vaatimukset.

Vaarallisten aineiden rautatiekuljetuksia koskevat kansainväliset määräykset vahvistetaan erilaisissa kansainvälisissä järjestöissä kuten OTIF:ssä, Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomissiossa (UNECE) sekä Yhdistyneiden kansakuntien erityisjärjestöissä, kuten YK:n talous- ja sosiaalineuvoston (ECOSOC) vaarallisten aineiden kuljetusta käsittelevässä asiantuntijoiden alakomiteassa. Koska sääntöjen on oltava keskenään yhteensopivia, tähän työhön osallistuvien järjestöjen kesken on kehitetty monimutkainen kansainvälinen järjestelmä koordinoitua ja yhdenmukaistamista varten. Määräyksiä mukautetaan kahden vuoden sykleissä.

Näiden muutosten valmistelun aikana on kuultu useita julkisen ja yksityisen sektorin asiantuntijoita. Muutosten työstämisen aikana on järjestetty seuraavat tekniset kokoukset:

- YK:n talous- ja sosiaalineuvoston (ECOSOC) vaarallisten aineiden kuljetusta käsittelevän asiantuntijoiden alakomitean
 - 1) 51. kokous Genevessä 3.–7. heinäkuuta 2017,
 - 2) 52. kokous Genevessä 27. marraskuuta 2017 – 6. joulukuuta 2017,
 - 3) 53. kokous Genevessä 25. kesäkuuta 2018 – 4. heinäkuuta 2018,
 - 4) 54. kokous Genevessä 26. marraskuuta 2018 – 4. joulukuuta 2018
- UNECEn ja OTIF:n yhteiset kokoukset: RID-asiantuntijakomitean ja vaarallisten aineiden kuljetuksia käsittelevän työryhmän
 - 1) syksyn 2018 kokous Genevessä 17.–21. syyskuuta 2018,
 - 2) kevään 2019 kokous Bernissä 18.–22. maaliskuuta 2019,
 - 3) syksyn 2019 kokous Genevessä 17.–26. syyskuuta 2019,
 - 4) uusi yhteinen kokous pidetään Bernissä 16.–20. maaliskuuta 2020,
- RID-asiantuntijakomitean pysyvän työryhmän
 - 1) 10. kokous Krakowassa 21.–23. marraskuuta 2018,
 - 2) 11. kokous Wienissä 25.–29. marraskuuta 2019.

Edellä mainittujen komiteoiden asiantuntijat ovat analysoineet ja käsitelleet yksittäiset muutosehdotukset näissä kokouksissa. Useimmissa tapauksissa suositeltavaa toimintatapaa on kannatettu yksimielisesti. Eräitä ehdotuksia on suositellut asiantuntijoiden enemmistö.

COTIF-yleissopimuksen 38 artiklassa vahvistetaan, että äänioikeuden ja 35 artiklan 2 ja 4 kohdassa tarkoitetun vastustusoikeuden osalta alueellisella taloudellisen yhdentymisen järjestöllä, kuten Euroopan unionilla, on käytettävissään yhtä monta ääntä kuin sillä on jäseniä, jotka ovat samalla järjestön jäsenvaltioita.

Kun muutoksista on päätetty RID-asiantuntijakomiteassa, ne tulevat COTIF-yleissopimuksen 35 artiklan mukaisesti voimaan kaikkien sopimuspuolten osalta kuudennen kuukauden ensimmäisenä päivänä siitä kuukaudesta lukien, jonka kuluessa pääsihteeri on ilmoittanut niistä sopimuspuolille. Sopimuspuoli voi esittää vastalauseen ilmoittamispäivää seuraavien neljän kuukauden aikana. Jos neljäsosa sopimuspuolista vastustaa muutosta, muutos ei tule voimaan.

Jos osapuolten esittämien vastalauseiden lukumäärä ei ole riittävä, tässä ehdotuksessa tarkoitettujen muutosten odotetaan tulevan voimaan 1. tammikuuta 2021, josta lähtien ne sitovat unionia ja jäsenvaltioita ja muodostavat erottamattoman osan unionin säännöstä.

3. UNIONIN PUOLESTA OTETTAVA KANTA

3.1. Unionin yksinomainen toimivalta

Neuvoston 16. kesäkuuta 2011 antaman päätöksen 2013/103/EU liitteessä I oleva lisäys sisältää luettelon niistä unionin säädöksistä, joilla unioni on käyttänyt toimivaltaansa ja jotka olivat voimassa, kun sopimus EU:n ja OTIF:n välillä tehtiin. Luettelossa mainitaan vaarallisten aineiden sisämaankuljetuksista annettu direktiivi 2008/68/EY.⁴

Direktiivin 2008/68/EY 1 artiklassa säädetään, että RID-ohjesäännön liitettä sovelletaan vaarallisten aineiden rautatiekuljetuksiin jäsenvaltioissa tai niiden välillä, lukuun ottamatta niitä jäsenvaltioista, joilla ei ole rautatiejärjestelmää. Direktiivin 2008/68/EY kolmansia maita koskevassa 4 artiklassa säädetään, että ”jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden väliset vaarallisten aineiden kuljetukset ovat sallittuja, jos ne suoritetaan ADR-sopimuksen⁵, RID-ohjesäännön tai ADN-sopimuksen⁶ vaatimusten mukaisesti, ellei liitteissä toisin osoiteta”.

Komissiolle on siirretty sen vuoksi direktiivin 8 artiklan mukaisesti valta mukauttaa direktiivin 2008/68/EY liitteessä II olevaa II.1 jaksoa delegoidulla asetuksella.

3.2. Otettava kanta

RID-ohjesäännön muutokset kuuluvat kokonaisuudessaan unionin yksinomaiseen toimivaltaan, minkä vuoksi on tarpeen vahvistaa unionin kanta.

Neuvoston päätösehdotuksen 1 artiklassa vahvistetaan suunniteltuja muutoksia koskeva luettelo.

Edellä todetun mukaisesti näiden muutosten valmistelun aikana on kuultu useita julkisen ja yksityisen sektorin asiantuntijoita. Useimmissa tapauksissa suositeltavasta toimintatavasta on sovittu yksimielisesti.

Neuvoston päätöksen 2013/103/EU liitteessä III olevan 2.4 kohdan mukaisesti direktiivin 2008/68/EY nojalla perustettu vaarallisten aineiden kuljetuksia käsittelevä komitea keskusteli alustavasti suunnitelluista muutoksista 16. joulukuuta 2019 pidetyssä kokouksessaan, jossa kaikki osallistujat suhtautuivat ehdotukseen myönteisesti.

Lisäksi komissio järjesti EU:n koordinoitukokouksia muutoksista käytyjen neuvottelujen kaikissa vaiheissa.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/68/EY, annettu 24 päivänä syyskuuta 2008, vaarallisten aineiden sisämaankuljetuksista (EUVL L 260, 30.9.2008, s. 13).

⁵ Eurooppalainen sopimus vaarallisten aineiden kansainvälisistä tiekuljetuksista, tehty Genevessä 30 päivänä syyskuuta 1957.

⁶ Eurooppalainen sopimus vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä sisävesikuljetuksista, tehty Genevessä 26 päivänä toukokuuta 2000.

Ehdotettuja muutoksia pidetään vaarallisten aineiden turvallisen ja kustannustehokkaan kuljetuksen kannalta aiheellisina, kun otetaan huomioon teknologinen kehitys, ja sen vuoksi niitä olisi kannatettava.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä ”*sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita*”.

Ilmaisu ’säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia’ kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla, mutta jotka ”*voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännösten sisältöön, jonka unionin lainsäätävä antaa*”.⁷

4.1.2. Soveltaminen tässä asiassa

Säädös, joka RID-asiantuntijakomitean on määrä hyväksyä, on säädös, jolla on oikeusvaikutuksia. Suunniteltu säädös sitoo unionia kansainvälisen oikeuden nojalla RID-ohjesäännön 6 artiklan mukaisesti. Kyseisen artiklan mukaan muutettava liite on ohjesäännön erottamaton osa.

Lisäksi direktiivin 2008/68/EY 1 artiklan nojalla RID-ohjesäännön liitettä sovelletaan vaarallisten aineiden rautatiekuljetuksiin jäsenvaltioissa tai niiden välillä, lukuun ottamatta niitä jäsenvaltioista, joilla ei ole rautatiejärjestelmää. Direktiivin 2008/68/EY kolmansiä maita koskevassa 4 artiklassa säädetään, että ”jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden väliset vaarallisten aineiden kuljetukset ovat sallittuja, jos ne suoritetaan ADR-sopimuksen, RID-ohjesäännön tai ADN-sopimuksen vaatimusten mukaisesti, ellei liitteissä toisin osoiteta”.

Suunnitellulla säädöksellä ei täydennetä eikä muuteta sopimuksen institutionaalisia rakenteita.

Tämän vuoksi ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta otettava kanta koskee.

4.2.2. Soveltaminen tässä asiassa

Päätöksen päätavoite ja sisältö liittyvät vaarallisten aineiden rautatiekuljetuksiin.

Tämän vuoksi ehdotetun päätöksen aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 91 artikla.

⁷

Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 7.10.2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

4.3. Päätelmät

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana olisi oltava SEUT-sopimuksen 91 artikla yhdessä SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

5. SUUNNITELLUN SÄÄDÖKSEN JULKAISEMINEN

Koska RID-asiantuntijakomitean päätös muuttaa RID-ohjesäännön liitettä, on aiheellista julkaista tiedot kokouksen tuloksesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* sen jälkeen kun päätös on hyväksytty.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta Valtioiden välisen kansainvälisten rautatiekuljetusten järjestön vaarallisten aineiden kuljetusta käsittelevän asiantuntijakomitean 56. kokouksessa kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen liitteeseen C tehtävien muutosten osalta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 91 artiklan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Unioni liittyi neuvoston päätöksellä 2013/103/EU¹ 9 päivänä toukokuuta 1980 tehtyyn kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevaan yleissopimukseen, sellaisena kuin se on muutettuna 3 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyllä Vilnan pöytäkirjalla, jäljempänä 'COTIF-yleissopimus'.
- (2) Kaikki jäsenvaltiot Kyprosta ja Maltaa lukuun ottamatta ovat COTIF-yleissopimuksen osapuolia.
- (3) COTIF-yleissopimuksen 6 artiklan mukaan kansainvälistä rautatieliikennettä ja kansainvälisessä rautatieliikenteessä käytettäväksi tarkoitetun rautatiekaluston hyväksymistä säännellään kyseisessä artiklassa luetelluilla säännöillä, etenkin vaarallisten aineiden kansainvälistä rautatiekuljetusta koskevalla ohjesäännöllä (RID), joka muodostaa kyseisen yleissopimuksen liitteen C.
- (4) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2008/68/EY² vahvistetaan vaatimukset vaarallisten aineiden maantie-, rautatie- ja sisävesikuljetuksille jäsenvaltioissa tai niiden välillä viittaamalla RID-ohjesääntöön.
- (5) COTIF-yleissopimuksen 13 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaan kansainvälisten rautatiekuljetusten järjestön, jäljempänä 'OTIF', vaarallisten aineiden kuljetusta käsittelevä asiantuntijakomitea, jäljempänä 'RID-asiantuntijakomitea', voi tehdä muutoksia RID-ohjesääntöön.
- (6) RID-asiantuntijakomitean on määrä hyväksyä 56. kokouksessaan 27 päivänä toukokuuta 2020 muutoksia RID-ohjesääntöön sen mukauttamiseksi tieteelliseen ja tekniseen kehityksen.

¹ Neuvoston päätös 2013/103, annettu 16 päivänä kesäkuuta 2011, Euroopan unionin liittymistä 9 päivänä toukokuuta 1980 tehtyyn kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevaan yleissopimukseen (COTIF), sellaisena kuin se on muutettuna 3 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyllä Vilnan pöytäkirjalla, koskevan Euroopan unionin ja Valtioiden välisen kansainvälisten rautatiekuljetusten järjestön välisen sopimuksen allekirjoittamisesta ja tekemisestä (EUVL L 51, 23.2.2013, s. 1).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/68/EY, annettu 24 päivänä syyskuuta 2008, vaarallisten aineiden sisämaankuljetuksista (EUVL L 260, 30.9.2008, s. 13),

- (7) On aiheellista vahvistaa RID-asiantuntijakomiteassa unionin puolesta otettava kanta, koska RID-ohjesääntöön tehtävät muutokset tulevat olemaan unionia sitova.
- (8) Suunnitellut muutokset koskevat teknisiä standardeja, joilla pyritään varmistamaan vaarallisten aineiden turvallinen ja tehokas kuljettaminen ottaen samalla huomioon tieteen ja tekniikan kehitys alalla sekä sellaisten uusien aineiden ja tuotteiden kehittäminen, joista voisi aiheutua vaaraa niiden kuljetuksen aikana.
- (9) Ehdotettuja muutoksia pidetään vaarallisten aineiden turvallisen ja kustannustehokkaan kuljetuksen kannalta aiheellisina ja sen vuoksi niitä voidaan kannattaa,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Tämän päätöksen liitteessä esitetään kanta, joka otetaan unionin puolesta kansainvälisten rautatiekuljetusten järjestön, jäljempänä 'OTIF', vaarallisten aineiden kuljetusta käsittelevän asiantuntijakomitean, jäljempänä 'RID-asiantuntijakomitea', 56. kokouksessa ja joka liittyy 9 päivänä toukokuuta 1980 tehtyyn kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevaan yleissopimukseen, sellaisena kuin se on muutettuna 3 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyllä Vilnan pöytäkirjalla.

Unionin edustajat RID-asiantuntijakomiteassa voivat sopia vähäisistä muutoksista liitteessä tarkoitettuihin asiakirjoihin ilman uutta neuvoston päätöstä asiasta.

2 artikla

RID-asiantuntijakomitean tekemät päätökset julkaistaan niiden hyväksymisen jälkeen voimaantulopäivineen *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*